

כלי מחקר זה נלקח מתוך מאגר כלי המחקר של קרן שלם התומכת במחקר שמטרתו שיפור איכות החיים של אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית והסובבים אותם.

כל המעוניין להשתמש באחד מכלי מחקר מתבקש לפנות לחוקר שערך את המחקר הרלבנטי ולוודא את אישור השימוש בכלי מבחינת זכויות יוצרים.

☼ **שם הכלי:** משימות לבדיקת תרומת הלמידה בהפקה קולית ליכולת הזיכרון של מילים.

☼ **פוח בשנת:** 2018 על ידי: ד"ר מיכל איכט וד"ר יניב ממה

☼ **תורגם לעברית בשנת:** לא צוין על ידי: לא צוין

מטרת הכלי	1
מדד לבקרת זיכרון.	2
מטלה ניסויית.	3
במחקר של איכט וממה (2018), בוגרים צעירים עם משיה ברמת מוגבלות קלה.	4
אופי הדיווח	5
דיווח מילולי בעל פה מול נסיין.	
מבנה הכלי	
<p><u>כלי המחקר מורכב מ-3 משימות זיכרון. הגירויים הם תמונות (של מילים שכיחות ונדירות) וגירויים כתובים (מילים כתובות וטקסט):</u></p> <p>1. <u>תמונות מילים שכיחות</u> (ראה דוגמא 1) - מילים קצרות ולכל אחת מן המילים 60 תמונות צבעוניות תואמות לשמות עצם שכיחים בעלי שתי הברות בשפה העברית (למשל, "תפוז, בובה, נעל"). 30 תמונות נבחרו באופן מקרי להופיע בשלב הלמידה (15 בהפקה קולית, 15 ללא הפקה קולית, ראה דוגמא 2). 30 התמונות הנוספות הופיעו בשלב המבחן (מבחן זיהוי, recognition), בנוסף למילים משלב הלמידה.</p> <p><u>מילים כתובות.</u> נבחרו באופן מקרי 30 מילים ללמידה מתוך רשימה בת 90 מילים, שמות עצם שכיחים, דו הברתיים (15 בהפקה, 15 ללא הפקה). 30 מילים נוספות שימשו כמסיחים במבחן הזיכרון (מבחן היזכרות). המילים מוצגות על גבי מסך מחשב באמצעות תוכנת PowerPoint בכיתוב שחור על רקע לבן, בגופן David בגודל 96, מתחת לסמל קטן אשר מורה על תנאי הלמידה המתאים.</p> <p><u>משימת זיכרון 1:</u> בתום שלב הלמידה של ניסויים אלו, נערך מבחן זיכרון מסוג היכר (recognition), בו מוצגים גירויים הלמידה והמסיחים, בסדר מקרי, והנבדק נדרש לומר האם הגירוי המוצג הופיע בשלב הלמידה.</p> <p>2. <u>תמונות מילים נדירות</u> (ראה דוגמא 3) - 40 מילים נדירות, לא מוכרות, כאשר לכל אחת מן המילים נבחרה תמונה צבעונית תואמת מתוך מאגר המילים, 30 מוצגים בשלב הלמידה (15 בהפקה קולית, 15 ללא הפקה קולית, ראה דוגמא 2). 10 מילים נוספות משמשות כמסיחות במבחן הזיהוי. * כל התמונות (השכיחות והנדירות) מוצגות במצגת PowerPoint, במרכז מסך המחשב על רקע לבן, בגודל 5 ס"מ², מתחת לסמל קטן אשר מורה על תנאי הלמידה המתאים; סמל של שפתיים</p>	

<p>ועליהן סימן "איקס" ייצג את תנאי ללא הפקה, וסמל של שפתיים ייצג את תנאי ההפקה.</p> <p><u>משימת זיכרון 2:</u> בתום שלב הלמידה של תמונות מילים נדירות, נערך מבחן זיכרון מסוג רב ברירה (4 alternative forced choice test), בו הוצגו בפני הנבדק 4 תמונות, והוא נדרש להצביע על התמונה המתאימה לגירו.</p> <p>3. <u>טקסט כתוב.</u> קטע קריאה קצר (ראה דוגמא 4), תואם ברמתו למשתתפי המחקר. מודפס על גבי דף A4 בכיתוב שחור על רקע לבן, בגופן Ariel ובגודל 14 חציו של קטע הקריאה הודגש על רקע אפור ואותו מתבקש המשתתף לקרוא בקול וחציו ללא רקע לקריאה דמומה.</p> <p><u>משימת זיכרון 3:</u> לאחר למידת הטקסט, נערך מבחן בעל-פה אשר כולל עשר שאלות פתוחות הנוגעות לטקסט (ראה דוגמא 5), מחציתן יתייחסו למשפטים שנקראו בקריאה דמומה ומחציתן למשפטים שנקראו בקול.</p> <p>מבחני הזיכרון מבוצעים ללא מגבלת זמן.</p>		
<p>במשימת הזיכרון ה-3, לכל שאלה נקבע מראש ניקוד הנע בין שתי נקודות לתשובה מלאה לנקודה אחת לתשובה חלקית (לא ניתן ניקוד לתשובה שגויה). קידוד תשובות המשתתפים נעשה באמצעות מחוון (ראה דוגמא 5).</p>	<p>סוג סולם המדידה</p>	<p>6</p>
<p>גירויים חזותיים/ראייתיים (תמונות) וגירויים כתובים (מילים כתובות וטקסט לקריאה).</p>	<p>סוג הפריטים בכלי</p>	<p>7</p>
<p>במבחן זיכרון לפי היכר, 120 תמונות ומילים כתובות.</p> <p>במבחן זיכרון מסוג רב ברירה, 40 תמונות.</p> <p>בניסוי למידת הטקסט, טקסט בן 10 משפטים פשוטים, כל אחד באורך של 8-12 מילים (94 מילים) ועשר שאלות פתוחות בנוגע לטקסט בשלב המבחן.</p>	<p>אורך הכלי</p>	<p>8</p>
<p>לא צוין</p>	<p>מהימנות</p>	<p>9</p>
<p>לא צוין</p>	<p>תקיפות</p>	<p>10</p>

רשימת מחקרי קרן שלם אשר עשו שימוש בכלי:

שם המחקר	מק"ט
<p>ד"ר מיכל איכט וד"ר יניב ממה (2018), אפקט ההפקה ככלי לשיפור הזיכרון והלמידה בקרב אוכלוסיית אנשים בעלי מוגבלות שכלית התפתחותית. המחלקה להפרעות בתקשורת והמחלקה למדעי ההתנהגות ופסיכולוגיה, אוניברסיטת אריאל.</p>	<p>169 למחקר המלא</p>

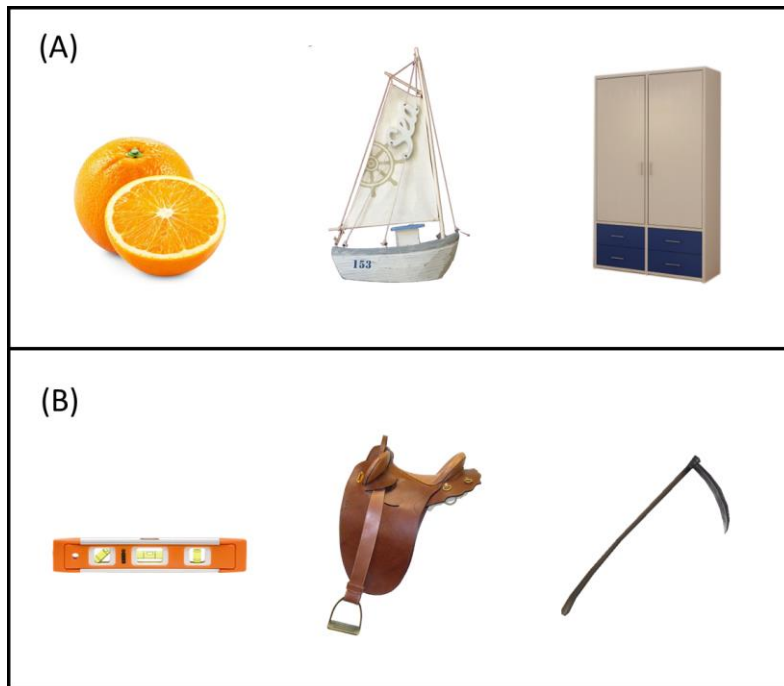

[למאגר המחקרים של קרן שלם](#)

דוגמא 1: רשימת מילים שכיחות:

סכין	שולחן	בקבוק
מראה	ציפור	שעון
נר	רדיו	טבעת
מרק	מטוס	דשא
כפית	מזלג	חתול
עין	תיק	מחק
ספה	כובע	בלון
פיתה	פרה	נעל
רגל	פח	לוח
שוטר	אריה	פרפר
כרית	ספר	תפוז
עיגול	לימון	דובי
מזגן	חלון	בצל
משקפיים	אבן	במבה
מפתח	וילון	עץ
כלב	רופא	אוזן
סירה	חמור	ברוז
פרח	ארנק	ארון
שמש	ביצה	מספריים
כיסא	אוטו	חולצה

דוגמא 2: גירויי הלמידה למילים שכיחות ונדירות

דוגמא 3: רשימת מילים נדירות

נעץ	הדום	חפת
נבל	רוכסן	מפתן
תער	דחפור	מרזב
אניס	דבלה	חרמש
קולמוס	אוכף	מפרט
קמין	אנקול	מזלף
אבזם	אומצה	מחבט
פלס	קילשון	גחל
סלק	מתג	פותחן
טובה	אדרה	דוושה
כרכוב	טרפז	מקש
מדחן	נבט	אזוב
תורן	אטב	יתד

דוגמא 4: קטע קריאה

ביקור בקניון

ביום רביעי אלון ושמוליק יצאו מהדירה, והלכו לחנות הגלידה הקרובה. אלון קנה גביע עם גלידה בטעם וניל ושוקולד. שמוליק קנה גביע עם גלידה בטעם תות ולימון. אחרי שסיימו לאכול, הם נסעו באוטובוס לקניון בכפר סבא. הם רצו לקנות בגדים חדשים, ולכן עלו לחנות שבקומה השניה. אלון קנה מכנסיים ארוכים עם חגורה בצבע כחול. שמוליק מדד חולצה לבנה, אבל היא היתה קטנה מידי, והוא לא קנה. אחר כך החברים ישבו בבית קפה "ארומה", והזמינו ארוחת בוקר. הם אכלו חביתה, סלט ולחמניות, ושתו קפה קר. לאחר שסיימו לאכול, יצאו מהקניון, הלכו לתחנת האוטובוס, ונסעו בחזרה הביתה.

דוגמא 5: שאלות הבנה לטקסט הקריאה ומחונן תשובות

מספר	שאלה	תגובת הנבדק	תשובה	ניקוד
1	באיזה יום יצאו החברים לבלות?		יום רביעי	2 נקודות לתשובה נכונה. 0 נקודות לתשובה שגויה ("יום ראשון").
2	מה אלון קנה בחנות הגלידה?		גביע עם גלידה בטעם וניל ושוקולד	2 נקודות לתשובה מלאה. 1 נקודה לתשובה חלקית ("גלידה", "גלידה וניל", "גלידה שוקולד"). 0 נקודות לתשובה שגויה ("ארטיק").
3	מה שמוליק קנה בחנות הגלידה?		גביע עם גלידה בטעם תות ולימון	2 נקודות לתשובה מלאה. 1 נקודה לתשובה חלקית ("גלידה", "גלידה תות", "גלידה לימון"). 0 נקודות לתשובה שגויה ("ארטיק").
4	מה עשו החברים אחרי שסיימו לאכול גלידה?		נסעו באוטובוס לקניון	2 נקודות לתשובה מלאה. 1 נקודה לתשובה חלקית ("הלכו לקניון", "נסעו באוטובוס"). 0 נקודות לתשובה שגויה ("אכלו ארוחת בוקר").
5	איפה היתה חנות הבגדים?		בקומה השניה	2 נקודות לתשובה נכונה. 0 נקודות לתשובה שגויה ("בקומה הראשונה", "בקניון").

6	מה אלון קנה?		מכנסיים ארוכים עם חגורה בצבע כחול	2 נקודות לתשובה מלאה. 1 נקודה לתשובה חלקית ("מכנסיים", "מכנסיים ארוכים"). 0 נקודות לתשובה שגויה ("חולצה").
7	מה שמוליק רצה לקנות?		חולצה לבנה	2 נקודות לתשובה נכונה. 1 נקודה לתשובה חלקית ("חולצה") 0 נקודות לתשובה שגויה ("מכנסיים").
8	מה עשו החברים אחרי שסיימו לקנות?		ישבו בבית קפה ארומה	2 נקודות לתשובה נכונה. 0 נקודות לתשובה שגויה ("חזרו הביתה", "אכלו גלידה").
9	מה אכלו החברים בבית הקפה?		חביתה, סלט ולחמניות	2 נקודות לתשובה מלאה. 1 נקודה לתשובה חלקית ("חביתה", "חביתה וסלט"). 0 נקודות לתשובה שגויה ("עוגה").
10	מה עשו החברים כשסיימו לאכול?		יצאו מהקניון, הלכו לתחנת האוטובוס, ונסעו בחזרה הביתה	2 נקודות לתשובה מלאה. 1 נקודה לתשובה חלקית ("הלכו הביתה", "נסעו באוטובוס"). 0 נקודות לתשובה שגויה ("אכלו גלידה").